

COL·LEGI OFICIAL DE PEDAGOGIA DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ - DIRECCIÓ GENERAL D'ALUMNAT PROCÉS PARTICIPATIU DECRET D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA Aportacions del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya

Des del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya (COPEC) contemplem l'orientació educativa com un procés continu al llarg de tota la vida. Tenint en compte cada infant i adolescent i el context que l'envolta: familiar, escolar, comunitari, social... És en aquest marc que, des del COPEC, fem aquestes aportacions prenent com a referència l'esborrany del Decret d'Orientació Educativa

Observacions a les aportacions fetes pel COPEC al llarg del document:

- Les aportacions del COPEC estan sense cursiva i va precedit del títol “Aportació COPEC”, quan l'aportació es fa dins del text de l'articulat s'ha ombrejat en blau per facilitar-ne la identificació.
- El redactat de l'Esborrany de Decret està en cursiva i amb sagnia.

Preàmbul Decret

El Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica situa l'atenció a l'alumnat i l'orientació educativa com un dels eixos vertebradors de l'acció educativa, que inclou les accions que promouen l'acompanyament personalitzat de l'alumnat. L'orientació s'incorpora com a principi pedagògic i d'organització del currículum. L'orientació educativa s'adreça a tot l'alumnat i és responsabilitat de tots els docents.

Aportació COPEC

Donada que l'orientació educativa s'adreça a tot l'alumnat reiterem la nostra demanda d'incorporar el pedagog/ga des de l'educació infantil -donat que és l'etapa més important en l'etapa de l'infant per la plasticitat neuronal i també perquè és el moment més idoni per a començar a detectar possibles dificultats tant cognitives com socials- i continuant per tot el sistema educatiu reglat. Podem fer molt bona tasca tant en l'ensenyament obligatori com en el post-obligatori on l'alumne necessita tant de suport.

En cap moment el document concreta la importància de la figura del pedagog/a com a garant dels processos d'aprenentatge i desenvolupament integral de la persona. Volem remarcar que el pedagog/ga no etiqueta l'alumnat ans bé avalua i aporta recursos per a la millora integral de l'alumnat així com és una creua important per a la formació dels mestres o docents del centre.

D'altra banda el pedagog/a també és reforç a l'equip educatiu pel que fa al disseny de plans de transició, formació de grups i disseny d'escoles de pares.

Article 2.- Objecte i principis, (2n paràgraf). L'orientació educativa parteix de tres principis clàssics i bàsics:

Aportació COPEC

La prevenció i el desenvolupament personal, entesa com el conjunt d'accions que posen l'èmfasi en l'orientació per a la salut, les habilitats socials és a dir el desenvolupament d'habilitats de vida i habilitats socials, l'educació emocional, la prevenció per al consum de drogues i l'educació per a la salut en general.

La prevenció ha de:

- Formular i concretar un projecte personal de vida.
- Aconseguir una adaptació social activa i compromesa.
- Facilitar el desenvolupament de les pròpies metes i valors.
- Orientar vers l'autorealització personal i social.
- Desenvolupar l'autoconeixement i l'autocomprensió.
- Millorar les relacions interpersonals.
- Ser capaç d'acceptar els fets de forma realista.
- Adoptar les estratègies més oportunes per afavorir la convivència i la prevenció de la violència.

Pensem que la prevenció és l'eina més important dins l'orientació: preparar l'alumnat i llurs famílies, acompanyar i avançar-nos en les dificultats que es puguin presentar.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Tots els alumnes escolaritzats en etapes no universitàries han de poder concretar progressivament un projecte personal, social, acadèmic i professional al llarg del seu procés educatiu, i l'orientació educativa -(Aportació COPEC) juntament amb la tutoria- ha de facilitar-ho i optimitzar-ho. Objectius: . La prevenció ha de:

Aportació COPEC:

- Formular i concretar un projecte personal de vida.
- Aconseguir una adaptació social activa i compromesa.
- Facilitar el desenvolupament de les pròpies metes i valors.
- Orientar vers l'autorealització personal i social.
- Desenvolupar l'autoconeixement i l'autocomprensió.
- Millorar les relacions interpersonals.
- Ser capaç d'acceptar els fets de forma realista.
- Adoptar les estratègies més oportunes per afavorir la convivència i la prevenció de la violència.
- Integrar l'alumnat en el medi escolar.
- Adequar de les estratègies d'ensenyament a les estratègies d'aprenentatge.
- Adquirir habilitats i estratègies d'aprenentatge autònom
- Motivar vers l'aprenentatge.
- Acompanyar en l'itinerari de l'alumne.
- Desenvolupar la dimensió emocional per a fer front a les decisions que l'alumnat hagi de prendre i per afrontar-los amb els major èxit possible.

Article 5. Funcions de l'Administració i dels centres educatius en matèria d'orientació educativa

Aportació COPEC ombrejades en blau

A) Correspon a l'Administració educativa:

- Garantir que l'orientació educativa, així com la tutoria sigui una eina promotora de qualitat i equitat educativa
- Garantir la formació necessària, en matèria d'orientació i tutoria, als professionals dels centres i dels serveis educatius que treballen en les etapes no universitàries, concretant des d'educació infantil fins la universitat.

B) Correspon al centre educatiu

Aplicar programes i activitats d'orientació per a tots els alumnes al llarg de totes les etapes educatives posant especial atenció a les transicions de Infantil a Primària i de Primària a Secundària. Col·laboració entre els equips d'orientació, tutors i implicant famílies i alumnat.

Concretar l'organització, la distribució de rols i funcions, i procurant espais de reflexió i treball col·laboratiu entre orientadors i tutors i generar documents i recursos que permetin el desplegament de les accions d'orientació al centre, amb l'objectiu de garantir l'aprenentatge i el desenvolupament personal, social, acadèmic i professional de l'alumne.

C) Correspon als serveis educatius

- Col·laborar en l'organització dels plans de formació permanent en matèria d'orientació i tutoria de cada territori.

D) Correspon a la inspecció educativa:

Supervisar el seguiment i les actuacions relacionades amb l'orientació educativa i tutoria de tot l'alumnat dels centres educatius per tal que puguin desenvolupar tot el seu potencial i dels casos d'absentisme i abandonament escolar prematur.

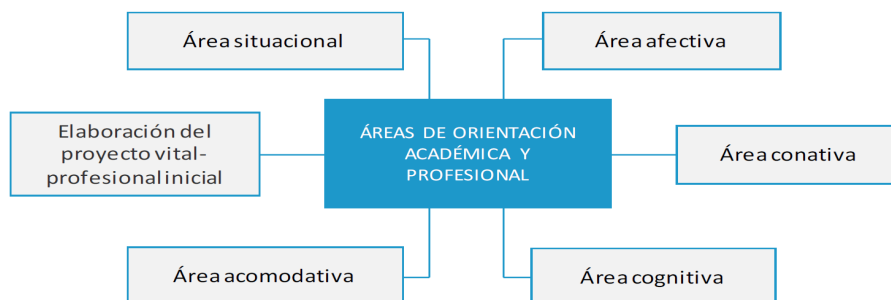
Capítol II. L'acció orientadora amb l'alumnat.

Article 6. Àmbits de l'orientació

- L'àmbit professional de l'orientació: Àrees de l'Orientació acadèmica i professional:

Aportació COPEC:

Font: Orientació Educativa i estratègies d'intervenció (Martín E., i Gallart, Ministerio de Educación, Cultura i Deporte. Secretaría Técnica. Graó. 2011, p.136,)

Article 7. Procés orientador

Aportació COPEC:

Els processos d'orientació no poden oblidar l'acompanyament a les famílies en tots els processos des de l'accés i l'acollida al llarg de tots els processos d'aprenentatge i en els traspassos i transicions, aquest darrers més convulsos i preocupants per les famílies i llurs infants o adolescents.

Article. 8 Les accions d'orientació

L'orientació combina diferents tipus de recursos i modalitats d'accions, que desenvolupen els diferents agents: els docents, els tutors, els **docents especialistes** en orientació educativa, l'alumnat, les famílies, i els agents externs al centre

Aportació COPEC:

En aquest paràgraf més que docents especialistes, s'haurien de denominar-se professionals de l'orientació entre els que figura el pedagog/ga psicopedagog/ga, psicòleg/psicòloga. Pensem que la denominació **docents** no és correcte donada la gran quantitat de intervencions que han de fer en un centre en general ja no tenen hores per docència, si per acompanyament als tutors/res i observacions a l'aula per poder contextualitzar la seva feina i la del docent.

Aportacions COPEC **ombrejades en blau**

La tutoria és la responsabilitat específica de cada tutor en relació amb el grup i en relació amb cada alumne o alumna, **el tutor/a és o ha de ser el company de viatge de l'alumnat i sovint el model referencial amb qui exerceix aquesta funció, esdevenint-ne el seu referent.**

La tutoria es considera un subconjunt de l'orientació. Es concreta la labor d'orientació en una atenció personalitzada a cada alumne anomenada acció tutorial.

Es concreta en l'espai de tutoria inclòs en l'horari lectiu, en altres moments en què el centre ho requereixi, interactuant amb el grup, amb grups petits o **individualment.** El tutor necessita adquirir un ampli coneixement de cada alumne: qualitats, limitacions, defectes, ambient familiar, amics i demés. Per fer aquesta tasca necessita assegurar una comunicació fluida, periòdica, en la que l'alumnat pugui dipositar la seva confiança i saber que pot comptar amb el seu tutor/a perquè l'escoltarà i l'ajudarà a dibuixar la seva trajectòria personal en funció de la seva manera de ser i les seves circumstàncies. Això només es pot aconseguir a través d'entrevistes personals, on el tutor/a ha de desenvolupar la seva escolta empàtica sense prejudicis per guanyar la confiança de l'alumnat i poder treballar amb ell. Quan l'alumnat sap que compta amb el tutor i que hi pot recórrer sempre que li sigui necessari perquè no se sentirà jutjat sinó acompanyat, el grau de motivació i compromís de l'alumnat així com del tutor es multipliquen exponencialment.

Aportació COPEC **ombrejades en blau**

D'altra banda no és menys important tenir en compte la família. El paper de la família en la societat actual és ampli i integrador, és en les famílies on recau la responsabilitat primordial de l'educació i socialització dels infants, així com inculcar els valors de ciutadania i pertinença a una societat. És la família qui proporciona la primera atenció i suport material i immaterial als seus membres. Així doncs, un tutor ha d'estar en contacte amb la família per fer el seguiment del projecte vital de l'infant. Aquest seguiment continuat fa perdre la por a les famílies que en moltes ocasions només són avisades quan hi ha problemes. D'altra banda si la família troba suport en el tutor la col·laboració mutua ajuda al benestar i projecció vital de l'alumnat.

Aportació COPEC **ombrejades en blau**

Les funcions del tutors en relació amb l'orientació són:

- **Coordinar l'acció tutorial de l'equip docent del grup del qual és responsable i la dels cotutors, en cas que se n'assignin.**
- **Fomentar la cohesió grupal i integració de tot l'alumnat de forma adequada.**

- Solucionar i orientar els problemes o inquietuds de l'alumnat.
- Coordinar-se amb la resta de tutors de nivell i/o d'etapa d'acord amb el pla d'orientació del centre.
- Coordinar l'acció dins l'aula en cas que hi hagi un cotutor.
- Planificar i desenvolupar la tutoria del seu grup des de la perspectiva orientadora acompanyant-lo en el seu desenvolupament a través d'activitats puntuals o continuades a les hores de tutoria o en altres moments que determini el centre educatiu, tot combinant actuacions individualitzades i actuacions grupals.
- Coordinar i guiar l'avaluació de l'alumnat del seu grup juntament amb el professional d'orientació (pedagog...) i el cotutor en cas que n'hi hagi
- Comunicar-se amb les famílies per fer el seguiment del seu desenvolupament personal, social, acadèmic i professional, de manera planificada i en aquelles altres ocasions en què sigui necessari.
- Treballar en xarxa amb els serveis educatius i altres agents sociocomunitaris per a l'acompanyament de l'alumnat en el seu desenvolupament personal, social, acadèmic i professional, en aquells moments que sigui necessari.

Les funcions dels **docents professionals** de l'especialitat de l'orientació educativa en relació amb l'orientació són: **Assessorament, Consell, Funció d'Avaluació amb que tot el que això implica.**

Article 13. L'orientació a l'educació infantil

Aportació COPEC: A més del que explicita el document, caldria afegir:

- Assessorament als processos de centre, per una part la revisió de les activitats (continguts i activitats proposades) portades a terme per adequar-les a les diferents edats i necessitats de cada grup i l'organització
- A partir del 2n cicle d'Infantil cal valorar l'inici a la lectoescriptura, processos del llenguatge i dificultats d'aprenentatge.

- L'educació secundària obligatòria

L'educació secundària comprèn els anys de l'adolescència de l'alumnat. És una etapa marcada per grans canvis fisiològics com psicològics. És propi d'aquest temps *l'analfabetisme emocional* que tant influeix en la seva manera d'actuar i on tant tutors com equips d'orientació han d'estar al costat de l'adolescent per ajudar-lo a autoregular-se i conèixer-se

L'equip d'orientació ha de dissenyar el programa d'orientació acadèmica que ha de tenir en compte:

- Activitats per al desenvolupament d'habilitats d'autoconeixement
- Desenvolupar la capacitat de presa de decisions a través d'un portafolis sobre el projecte professional i vital.
- Informació sobre les diferents opcions educatives i professionals on l'alumnat ha de ser conscient de les seves capacitats, valors, interessos,...
- Contacte amb el món del treball i els serveis d'ocupació.

Si al llarg del recorregut de l'alumnat en el sistema educatiu obligatori és importantíssima la figura del tutor/a i de l'orientador/a encara ho és més quan aquest es troba al final del cicle i ha d'escollir. El bon tutor/a o orientador/a fent un seguiment adequat de l'alumnat pot evitar la presa de decisions incorrectes o bé l'abandonament escolar. En aquest cas, amb famílies i alumnat en risc de pobresa o exclusió social es fa molt necessari el treball en xarxa dels professionals socials: tutors/res, pedagogs/gues i treballadors/res socials per tenir un acurat coneixement del context on es mou l'alumnat.

Capítol VII. La qualitat en l'acció orientadora

Article 24. La formació per a l'exercici de les funcions orientadores

Aportació COPEC

A més a més de la titulació de Grau que habilita per a l'exercici de la professió tant l'orientador com el tutor ha de tenir una formació en:

- Coneixement del períodes evolutius de l'alumnat.
- Coneixement de l'escola inclusiva (dificultats d'aprenentatge i recursos: DUA)
- Comunicació assertiva i escolta empàtica.
- Tant un orientador/a com un tutor/a ha de tenir competència lingüística i ha de saber portar una entrevista formal tant sigui amb un docent, un equip multidisciplinari, un alumne/a o bé una família.
- Ha de tenir clar el codi deontològic de la professió per portar a terme una pràctica ètica.
- Ha d'estar format en competències emocionals per tal de saber autoregular-se.

A mode de conclusió...

Aquestes aportacions, se sumen a les fetes el gener del 2023, amb el procés participatiu de consulta prèvia al Decret d'Orientació Educativa, on tornàvem a reivindicar “L'Orientació Clau en totes les Etapes”ⁱ. Una reivindicació perllongada en el temps i demanada a cada Conseller/a d'Educació que hem tingut oportunitat de ser rebuts.

Des del COPEC, seguirem defensant major presència del PEDAGOG/A al Sistema Educatiu en l'especialitat que li és pròpia, per competències professionals i acadèmiques, com ho és l'ORIENTACIÓ EDUCATIVA. Molt es parla de pedagogia dins i fora del Sistema Educatiu, però els professionals legitimats per a fer-ho són els PEDAGOGS/GUES i haurien d'estar presents en totes les etapes obligatòries i post-obligatòries per garantir suport, acompanyament, valoració i intervenció pedagògica.

Esperem que aquest Decret d'Orientació Educativa, sigui valent i aposti pel PEDAGOG/A, com a garant d'una educació inclusiva i de qualitat, reparant el greuge que va suposar la LOGSE, amb l'exclusió del PEDAGOG/A de les etapes d'Infantil i Primària que la LEC no va saber recuperar.

M. Victoria Gómez Serésⁱⁱ

Presidenta

Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya

Lleida, 13 de març de 2024

ⁱ DECRET D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA - L'ORIENTACIÓ CLAU EN TOTES LES ETAPES - <https://pedagogs.cat/reg/ca/5686>

ⁱⁱ M. Victòria Gómez Serés, doctora en pedagogia i mestre, presidenta del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya

Breu CV: <https://www.pedagogs.cat/reg.asp?s&id=2012&i=ca>

Tuiter: [@CopecPedagogs](https://twitter.com/CopecPedagogs) - [@viquigomezseres](https://twitter.com/viquigomezseres)

Perfil a LinkedIn: <http://es.linkedin.com/in/viquigomezseres>